REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 83. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 15 (28) Aprilie. 1903.

In ajunul desnodământului.

In ḑilele din urmă nu s'a făcut nicĭ o schimbare în situaţia politică parlamentară. Zăpăcéla şi neorientarea cresc în mĕsura, în care se apropie ḑiua de 1 Maiŭ, când încetéză încuviinţarea ce i-s'a dat guvernului de a conduce afacerile ţĕrii încă tot pe basa budgetului celui vechiŭ. Nicĭ cei mai optimiştĭ dintre politicianii maghiarĭ nu cred, că în aceste trei ḑile va succede o aplanare a divergenţelor marĭ dintre guvern şi oposiţie. Este prin urmare aprópe neîncunjurabil, că cu ḑiua de 1 Maiŭ ţéra va intra în stare de *ex-lex*.

Cu tóte acestea se vorbesce în cercurile parlamentare şi în pressa din Budapesta, că are sĕ urmeze în curênd o aplanare a conflictului. Ministrul president Coloman *Szell*, spun oficioşii, va vorbi în şedinţa de aḑĭ, Lunĭ, a dietei şi va clarifica situaţiunea. Va spune tot ce crede, că ar contribui la o îmbunĕtăţire fie cât de neînsemnată, pentru-ca sĕ nu i-se mai pótă ḑice, că în aceste momente de crisă a tăcut înfundat şi n'a dat nicĭ o orientare ţĕrii şi taberei ce-i stă la spate.

Pe când scriem aceste rêndurĭ nu cunóscem încă enunciaţiunile lui Coloman Szell. Mare ar trebui sĕ fie forţa argumentelor lui şi nespus de captivantă oratoria lui, pentru-ca sĕ-i succédă a capacita pe obstrucţioniştĭ.

Dintre grupurile, carĭ constitue tabĕra guvernului, cei mai nemulţămiţĭ par a fi actualmente membrii fostului „partid naţional“. Proiectele militare i-au adus mai ales pe ei în mare încurcătură. Pe motivul însĕ, că Coloman Szell a luat asupră-şĭ obligămêntul de a împlini o parte din aşa numitele postulate naţionale ridicate de contele Apponyi faţă cu armata, ér altă categorie de postulate nu le-a refusat, membrii fostului partid apponyist s'au arătat înclinaţĭ a vota la timpul sĕu şi ei proiectele militare. Când au luat hotărîrea acésta, nu se bănuia, că partidul stângei estreme va duce lupta contra proiectelor aşa departe.

Mult îi genéză pe apponyiştĭ şi faptul, că koşuthiştii ḑic şi afirmă cu tot mai mare tărie, că décă contele Apponyi s'ar întórce, décă el ar părăsi pe Coloman Szell şi dimpreună cu aderenţii lui ar sta pe lângă „causa naţională“, căderea guvernului ar fi inevitabilă.

D-l Szell vrĕnd de-o parte a linişti pe apponyiştĭ, de alta a-i ţiné ataşaţĭ de el, a lăsat sĕ fie interviewat de un corespondent al fóiei vienese „Zeit“ cu privire la ex-lex. Ministrul president a declarat corespondentului, că n'are de gând a-şĭ lua refugiu la mĕsurĭ de forţă. El şi partidul sĕu vor suferi cu resignaţie starea ce li-s'a impus prin obstrucţie şi nu vor rĕspunde violenţei cu violenţă. Guvernul va considera situaţia ca şi când ar avé încuviinţarea indemnităţii şi, între limitele acesteia, va conduce şi mai departe afacerile şi va libera plăţile necesare. Tot ce nu va puté face este, că nu va asenta recruţĭ pentru armată şi nu va pretinde încassarea dărilor pe calea esecuţiunei. Mai departe guvernul, cât va dura starea de ex-lex, n'are sĕ disolve dieta, n'o va amâna şi nicĭ nu o va închide; tot el va lua asuprăşĭ tótă rĕspunderea...

Esistă însĕ în partidul liberal guvernamental o altă grupare însemnată, care vré cu totul alt-ceva. E vechia gardă tiszaistă, condusă de contele Stefan Tisza. Grupul acesta, care acum vré sĕ iésă şi el pe plan, şie cel mai intransigent în lupta contra obstrucţiunei. El cere înăsprirea regulamentului camerei şi introducerea cloturei; mai mult, pretinde că şi în starea înafară de lege, dieta póte fi disolvată. Părerea acésta îşĭ are un mare sprijinitor în ministrul de finanţe Lukacs şi în alţĭ membri influenţĭ din partid, carĭ oftéză după un regim Tisza-Banffy. „Vechea gardă“ pare a mirosi, că şansele viitorului vor fi ale acelora, carĭ vor sci sĕ fie mai puţin scrupuloşĭ în aplicarea forţei şi a violenţei.

Aşa stau lucrurile aḑĭ în partidul, pe care se razimă Szell. Cum vor mai sta mâne-poimâne, vom vedé.

Serviciul activ de doi anĭ. „*Kölnische Zeitung*“ primesce de la corespondentul sĕu din Viena scirea, că Maj. Sa monarchul venind pe la mijlocul lunei Maiŭ la Budapesta, va aduce cu sine şi decisiunea asupra introducerei *serviciului de doi anĭ în armată*. Se crede, că reforma acésta va fi introdusă încă în Maiŭ, printr'o lege deosebită.

Ministrul Lang asupra situaţiunei. Ministrul unguresc de finance Ludovic *Lang* luând parte la un banchet, ce s'a dat Sâmbătă la clubul civil din Budapesta, a ţinut un toast, în care étă cum s'a pronunţat asupra situaţiunei:

Aḑĭ stăm la punctul, încât o parte din membrii naţiunei voesce a renunţa la suprema garanţie a constituţiunei, la parlamentarism. Ceea-ce se întêmplă aḑĭ, nu este alt-ceva, decât *călcarea în picióre a parlamentarismului*. Eu sunt convins, că marea opiniune publică a ţĕrii, partidul liberal, va avé destulă forţă morală şi voinţă destulă pentru a enunţa, ca sĕ se dee ţĕrii ceea-ce este al ţĕrii, dér sĕ se dée şi guvernării ceea-ce este absolut necesar pentru guvernare. Puterea oposiţiei nu constă în oposiţie însa-şĭ şi în valórea fraselor ei, ci în *slăbiciunea nóstră*. Décă partidul liberal va veni la conscienţa de sine, că adecă nu numai cu ocasia alegerilor dietale sĕ fie guvernamental, ci sĕ ţină cu fidelitate şi permanent la principiile sub stindardul cărora s'a înrolat; décă partidul va sci, că el represintă ţéra, că în primul rĕnd el este responsabil de ceea-ce se întêmplă, — atuncĭ tótă puterea oposiţiei se va topi ca o radă de tómnă, ce n'are forţă de a încălḑi. Nu trebue sĕ fim cu considerare la ceea-ce place masselor marĭ, ci sĕ urmăm convingerilor nóstre seriόse şi cópte. Décă va fi aşa, atuncĭ vom secera de nou victoria...

Mobilisarea flotei italiene. După mĕsurile militare luate de Rusia, în vederea complicaţiunilor din Balcanĭ, se semnaléză acum şi mobilisarea flotei de rĕsboiŭ italiene. Lucrul nu va surprinde pe nimenĭ, căcĭ se scie cât de marĭ sunt interesele pe carĭ Italia are de favorisat şi conservat în provinciile creştine ale Turciei de Europa. Scirea despre mobilisarea navală a Italiei ne-o aduce ḑiarul „*Pungolo*“, din Neapole.

Vorbind de mobilisarea unei escadre de 15 bastimente de rĕsboiŭ, „Pungolo“ contestă, că acésta s'a făcut numai în vederea recepţiunei regelui Eduard al Angliei, în portul Neapole.

Din contră, afirmă ḑiarul italian, flota acésta formidabilă e desemnată sĕ jóce, eventual, un rol activ în apele Orientului.

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

(Raport special al „Gaz. Trans“.)

Sibiiu, 13/26 Aprilie 1903.

Aḑĭ la órele 9 a. m. s'a oficiat în biserica din suburbiul Iosefin cu mare solemnitate s-ta liturghie împreunată cu invocarea Duhului Sfânt, prin Esc. Sa I. P. S. D. Archiepiscop şi Metropolit *Ioan Meţianu*, asistat de P. C. Sa archimandritul Dr. Il. *Puşcariu*, protosincelul Dr. E. *Roşca*, protopresbiterii I. *Papiu* şi T. V. *Gheaja*, şi diaconii Dr. M. M. *Cristea* şi D. *Câmpeanu*. In decursul s-tei liturghii archidiaconul Dr. *Cristea* a fost chirotonit de I. P. S. Sa întru presbiter-sincel. Rĕspunsurile liturgice au fost cântate de corul mixt condus de prof. T. Popovicĭ. La acest serviciu divin au participat toţĭ deputaţii sinodalĭ aflătorĭ în Sibiiu.

După terminarea serviciului, deputaţii sinodalĭ întrunindu-se în sala seminarială, au exmis o deputaţiune constătătóre din deputaţii Dr. Roşca, M. Cirlea şi Ios. Puşcariu, ca sĕ invite pe Escelenţa Sa la Sinod.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Un turneu artistic.

Iaşĭ, 1 Decemvrie.

Iubite.

Par' că te vĕd; te-ai oprit în mijlocul casei şi-ai ridicat din umerĭ: „Hm, strengarul!... Ér umblă nimic!“... Aşa ţi-e obiceiul, sciu, dér de data asta n'aveai dreptate.

Rĕsturnat pe-o canapea dintr'un vagon de clasa a doua, mĕ duceam la Iaşĭ, chemat telegrafic de artista mult adorată de tine, de care fantasai câte-odată în acele nopţĭ neuitate de tómnă. Iţĭ mai aducĭ aminte? De altfel te-a lămurit scrisórea ce ţĭ-am lăsat'o pe masă rĕzimata, de piciorul lampei.

Şi étă-mĕ ajuns in capitala Moldovei după o nópte de nesomn. Mi-s'a făcut o primire împĕrătéscă; un frig afurisit m'a luat pe sus de pe treptele vagonului, lumea de pe peron sĕ dădŭ la o parte, de nu mai vĕḑui pe nimenĭ pe lângă mine şi dus de braţ de un vênt, care tocmai atuncĭ îşĭ găsise sĕ-mĭ arate nemărginita-i dragoste, străbătui peronul şi mĕ treḑii în faţa gării.

Birjarii fórte politicoşĭ mĕ învitară sĕ iau loc în săniile lor, dér mie'mĭ căḑuse ochii pe un tramvai ce stetea modest mai la o parte. Mĕ urcai în el şi ghemuit într'un colţ, priveam pe ferésträ la lumea ce mişuna pe trotoar, ca un cuib de furnicĭ rĕscolite.

Vre-o trei ovrei murdarĭ discutau aprins în limba lor, nu sciu despre ce, şi umblau de colo până colo prin tramvai frecându-şĭ mânile. Buimac cum eram, dispus mai mult sĕ mĕ dau visurilor, decât sĕ ascult nisce clopote sparte, mĕ nĕcăjii şi par'că cineva mĕ tot îndemna sĕ mĕ repez şi sĕ-i iau la bătae. A fost destul, ca unul trecĕnd pe lângă mine sĕ mĕ calce pe picior şi mĕ uitai aşa de urît la toţĭ, că amuţiră dintr'odată. Se traseră într'un colţ şoptind, ér eu îmĭ lăsai ochii pe ferestra tramvaiului....

M'am dat jos la teatru. Am întrebat de artista, de marea nóstră artistă, şi mi s'a spus că locuesce la hotelul „Trei stele“, în strada principală. Ca sĕ mĕ duc la dênsa, era prea de diminéţă.

Dintr'o cafenea găsită aşa din întîmplare, îĭ anunţai printr'o carte de visită sosirea mea şi primiĭ rĕspunsul următor:

„Vino la trei p. m. la teatru!“

La trei!.. şi abia erau nouĕ de diminéţă.

După o nópte de drum, ajuns într'un oraş necunoscut, singur cuc, sĕ n'ai cu cine schimba o vorbă! O fi interesant, nu-i vorbă, dér e plicticos al dracului.

Am 'cetit tóte gazetele posibile şi imposibile, am trecut în revistă tóte ilustraţiile, fumând ţigară peste ţigară şi după vre-o două césurĭ eşii pe stradă.

Mergeam fără sĕ sciu unde. Eram în Iaşĭ, în faimosul Iaşĭ, cuibul pe vremurĭ al atâtor capete luminate şi isvorul din care au ţîşnit atâtea valurĭ limpeḑĭ şi rĕcoritóre pentru némul romănesc. Astăḑĭ?...

Şi mergeam îngândurat, isbindu-mĕ de toţĭ ovreii.

Cine scie, décă pe unde călcam eu, nu şĭ-a purtat un Cogălniceanu visurile de glorie pentru scumpa lui ţéră, un Eminescu dorurile luĭ, nepătrunsele lui dorurĭ, şi décă un Creangă, amicul dulce.la graiŭ nu-şĭ legăna mergênd agale comóra de limba românéscă pe care ne-a lăsat'o moştenire. Unde va fi vestita „borta rece“ cu vinul ei înviorător, care svîrlea foc peste focul sufletelor celor ce nu mai sunt astăḑĭ? O, de-aşĭ puté sĕ-i vĕd măcar zidurile! M'aşĭ închina la ele ca la altar şi le-aşĭ ruga..., le-aşĭ ruga sĕ-mĭ spue şi mie ceva de pe vremurile lor de mărire.

Şi cum mergeam îngândurat, isbindu-mĕ de toţĭ ovreii, mĕ treḑii faţă 'n faţă cu un birt economic. Intraiŭ înăuntru şi la o masă îl găsi pe Matei, pe Matei zăpăcitul, după-cum îi se ḑicea în lumea de teatru. Cum mĕ vĕḑŭ îşĭ uită borşu rusesc şi-mĭ sări de gât:

„Bravo! Bine c'ai venit. Eram disperaţĭ cu toţii. Diva scie? Grozav are sĕ

Presentându-se Escel. Sa, a fost întêmpinat cu călduróse aplause din partea deputaţilor.

Esc. Sa a deschis sinodul prin următorul discurs ascultat cu multă atenţiune din partea deputaţilor:

Christos a înviat!
D-lor deputaţi!

Vě salut cu bucurie, d-lor deputaţi, vědêndu-vě întruniţi în jurul meu, ca pe fii în jurul părintelui lor, şi avênd convingerea, că aţi venit aici cu dorul cu care v'am aşteptat eu, cu dorul şi voinţa tare de a conlucra la împlinirea sublimei misiuni culturale a bisericei nóstre naţionale; vě felicit cordial pentru încrederea de care v'au învrednicit alegětorii d-vóstră, poftindu-vě mulţi ani de conlucrare şi pe terenul cel mănos al bisericei străbune, implorând şi din acest loc binecuvêntarea cerului asupra lucrărilor nóstre.

Pe cât este de măréţă şi de frumósă acéstă chemare a nóstră, d-lor deputaţi, de a conlucra la împlinirea unei asemenea mari misiuni culturale, şi prin acésta la întărirea sionului mântuirei nóstre, pe atât este acea chemare şi de grea şi împreunată cu mare rěspundere înaintea lui Dumnedeu şi a ómenilor.

De aceea pentru a vě achita de atare mare rěspundere, este neapěrat necesar, d-lor deputaţi, precum cred, sě cunósceţi din propria intuiţiune starea bisericei din părţile pe unde locuiţi; tot asemenea sě vě nisuiţi a vě informa şi despre mersul afacerilor de aici din centru, pentru-ca sě conlucraţi la promovarea celor bune şi la remediarea celor eventual defectuóse.

La asemenea informare sě nu vě preocupe numai progresele ce le veţi afla; ci mai ales eventualele scăderi, cari ar puté paralisa atari progrese.

Astfel când spre esemplu veţi afla cât de frumos se lucră la realisarea unei mari şi vechi dorinţe a nóstre şi a fericiţilor noştri înaintaşi, adecă la zidirea bisericei nóstre catedrale; când veţi afla resultatul cel peste aşteptare imbucurător al colectei întreprinse, şi mai ales marinimosul ofert de 60,000 coróne, cu care s'a distins şi la acéstă ocasiune ilustra familie Mocsonyi, un resultat, ca şi care nu s'a mai ajuns la nici o altă colectă de până acuma; când veţi afla cum sinodul din periodul espirat a ameliorat lefile funcţionarilor consistoriali şi ale profesorilor seminariali, şi încă în měsură mai urcată de cum le proiectase consistoriul, întru îngrijirea sa şi de multe alte neajunsuri; când veţi afla concurenţa cea mare la teologie a tinerilor cu pregătiri superióre, şi alte asemenea, sě nu vě seduceţi a crede, că am merge prea bine înainte, căci cu mare durere, şi chiar şi cu risicul de a displăcea unora, dator sunt a vě arăta, că faţă de asemenea progrese veţi afla şi unele regrese, cari după părerea mea ameninţă tare viitorul bisericei nóstre.

Nu vě voiu mai espune şi aici starea cea critică a unei însemnate părţi a şcólelor nóstre, pe care o veţi afla şi din raportul consistorial, adecă slăbirea simţului religios la o parte din ai noştri.

Ce pericol mare involvă pentru biserică slăbirea simţului religios, mai bine vom înţelege, cugetând, că décă din nefericire s'ar mai generalisa acel rěu, chiar şi numai singur ar fi în stare a paralisa tóte celelalte progrese ori cât de îmbucurătóre.

Pentru-că prin slăbirea simţului religios o parte din ai noştri s'ar înstrěina tot mai mult de biserică şi de conducětorii lor naturali, rămânênd espuşi valurilor celor furtunóse ale vieţii, şi pentru-că, décă s'ar spori numěrul celor înstrěinaţi, atunci ar slăbi şi organismul bisericei, ér slăbind acesta, fie-carele dintre noi îşi póte închipui, care ar fi sórtea nóstră, cărora între tóte împrejurările grele biserica ne-a conservat tot ceea-ce avem mai scump.

Fiind nu numai chemarea şi datorinţa, dér şi cel mai mare interes al nostru a delătura acel mare rěu, mai întâiu trebue sě delăturăm causele ce-l provócă.

Sunt multe acele cause, şi încă unele a căror delăturare nu depinde numai de la noi; una însě ce stă în puterea nóstră a delătura este de sigur şi aceea, că unii dintre preoţii noştri póte nu-şi împlinesc conscienţios chemarea, ér alţii dintre inteligenţii noştri încunjură cercetarea bisericei, ca şi când ar intenţiona sě arate, că ei n'au lipsă de biserică.

Sě nu mi-se ia în deşert, décă împins de datorinţa chemării mele şi la acéstă ocasiune voiu întona durerea ce simţesc audind, că unii chiar dintre inteligenţii noştri crescuţi cu prescură şi stipendii, şi cari îşi au şi subsistenţa de la biserică, înconjóră cercetarea mai regulată a bisericei şi nici măcar din recunoscinţă nu premerg cu esemplu bun poporului, căruia sě giréză de amici şi sprijinitori.

Décă iubim poporul din care ne tragem, şi décă între grelele împrejurări, nouě tuturor bine cunoscute, în cari se află poporul nostru, nu-i putem oferi ajutóre, cel puţin sě-l întărim şi prin esemplul nostru în simţul religios, destul de atacat prin felurite cercări şi scrieri tendenţióse din partea celor ce tind a-l seduce în taběra lor, sě ne alipim şi noi tot mai mult de biserică, precum făceau acésta fericiţii noştri bětrâni, cari nu numai cercetau biserica regulat, dér mai şi cântau în strane, premergênd poporului cu esemplu bun.

Am urmărit, d-lor, cu atenţiune cum contribue inteligenţa altor confesiuni la întărirea simţului religios în poporul lor, şi am aflat, că mai ales acei inteligenţi, cari se află în funcţiuni bisericesci şi şcolare, pe lângă cercetarea bisericei şi împărtăşirea de cina cea de taină, mai şi predică în biserică, alţii ţin prelegeri religióse, ér preoţii lor au început a întroduce în timpul postului mare şi servicii religióse de séra, cum sunt la noi deniile séu privegherile.

Décă ar urma şi inteligenţa nóstră aşa, atunci chiar şi preoţii noştri cei mai nepăsători s'ar sili a-şi împlini tot mai mult datorinţele chemării, predicând mai adese-ori cuvêntul lui Dumnedeu, ér poporul s'ar însufleţi tot mai mult la pietate şi la strîngerea legăturii între sine şi inteligenţă, conlucrând cu toţii la împlinirea misiunei culturale a bisericei.

Din contră, décă inteligenţa n'ar cerceta biserica, nu s'ar împărtaşi cu sfintele taine şi alte asemenea: atunci sě nu ne surprindă vědênd pe unii de-ai noştri căutând ajutor şi mângăiere în alte părţi. Că între asemenea împrejurări, ce altă judecată şi-ar puté forma poporul, decât aceea, că inteligenţa nu ţine la acel simbol sfânt, ce légă pe unii de alţii cu legătura dragostei şi a credinţei, — ér urmarea n'ar fi alta, decât slăbirea simţului religios în měsură tot mai mare şi înstrěinarea poporului şi de biserică şi de inteligenţa sa, ceea-ce ar trage după sine şi periclitarea viitorului nostru.

De aceea nici când sě nu uităm d-lor deputaţi, că voind viitor mai bun, acela îl vom ajunge numai décă vom avé poporul cu noi şi décă vom fi şi noi cu poporul, adecă décă popor şi inteligenţă vom fi întruniţi în credinţă şi în dragoste la opul cel mare al viitorului nostru.

Vě rog sě consideraţi, d-lor deputaţi, că la o asemenea mare lucrare nu este de ajuns, ca numai preoţii sě-şi împlinéscă conscienţios datorinţele lor; ci trebue sě conlucre şi toţi inteligenţii noştri, binevestind şi făcênd tóte cele de lipsă la ajungerea scopului, căci numai atunci ne vom bucura de darurile bisericei şi numai atunci biserica străbună va fi şi în viitor ceea-ce fù şi în trecut, scutul şi adăpostul nostru în marea cea învěluită de valurile acestei vieţi şi a fericirei din viéţa eternă.

Sě nu ne basăm, d-lor, numai pe sciinţa ce-o avem unii séu alţii, căci ori-cât de frumósă şi înălţătóre ar fi sciinţa omenéscă, tot nu póte da omului, mai ales în momente grele, orientarea, liniştea şi mângăierea, ce i-o póte da numai biserica.

Dic déră, că este timpul sě facem biserica tot mai atrăgětóre pentru toţi; căci unele stări de acum lasă mult de dorit, — dér repet, că la acésta avem a conlucra cu toţii, preoţi şi mireni, inteligenţi şi popor, căci numai aşa putem ajunge resultatele dorite.

Deci avênd în vedere sublima misiune culturală a bisericei concredută conducerii nóstre; avênd în vedere, că noi numai prin împlinirea acelei mari misiuni putem conta la viitor mai bun şi mai ferice; avênd în vedere, că la împlinirea acelei mari misiuni trebue sě conlucrăm cu toţii în dragoste şi bună înţelegere frăţéscă; sě ne angajăm, d-lor, tot mai mult la asemenea lucrare salutară, făcêndu-ne toţi apostoli, conducětori şi luminători ai clerului şi poporului, biserica nóstră cea vie, precum fac acésta şi inteligenţii altor confesiuni, deşi aceia mai au şi alte terene de desvoltare, pentru-ca aşa sě devenim în měsură tot mai mare fii adevěraţi ai bisericei, părinţi şi fraţi ai poporului, şi pentru-ca prin lucrările nóstre sě se prémăréscă numele lui Dumnedeu de acum şi până'n véc.

Sesiunea sinodului nostru Archidiecesan ordinar pentru anul 1903 o declar deschisă!

*

Acest discurs a fost întêmpinat de sinod cu strigăte de „Sě trăéscă“ la adresa Esc. Sale, precum şi la adresa ilustrei familii *Mocsonyi*, atunci când Esc. Sa a amintit de însemnata donaţiune a acestei familii pe séma catedralei.

După aceea Presidiul numesce în biroul interimal pe deputaţii: M. Voilean şi Dr. Cristea din cler, ér dintre mireni pe Dr. Comşa, Dr. Proca, Dr. Moldovan şi L. Triteanu.

Sě cetesce apelul nominal şi se constată, că sunt presenţi 47 deputaţi, deci Sinodul se declară capabil a aduce concluse valide. După aceea se împart deputaţii în 4 secţiuni verificătóre pentru censurarea actelor electorale.

Anunţând presidiul, că şedinţa proximă se va ţiné mâne la 11 óre a. m., închide şedinţa.

După şedinţă deputaţii s'au presentat în corpore la Esc. Sa I. P. S. Archiepiscop şi Metropolit N. *Meţianu*, şi prin rostul Il. Sale d-lui I. cav. de *Puşcariu* i-au adus omagiile de alipire ale fiilor bisericei ai cărei representanţi sunt, dorind ca Dumnedeu sě-l ţină încă mulţi ani în fruntea bisericei. Esc. Sa mulţumind şi-a esprimat convingerea, că şi actualii deputaţi vor fi cu aceeaşi dragoste către biserică şi instituţiunile ei, şi vor conlucra la înaintarea şi prosperarea acestora.

După aceea s'au presentat deputaţii la P. C. Sa vicariul Dr. Il. *Puşcariu*, unde a vorbit deputatul M. *Cirlea*. Părintele vicariu a mulţumit pentru atenţiune.

La órele 1, Esc. Sa a întrunit la ospitala sa masă 25 deputaţi.

Rap.

Din agendele Sinodului din Sibiiu.

Intre agendele mai principale ale Sinodului din Sibiiu, ce s'a deschis eri Duminecă, remarcăm următórele:

Sinodul va discuta raportul asupra stadiului în care se află *zidirea catedralei*, raportul despre colectele făcute, despre cumpěrările ulterióre etc., şi va lua decisiunile necesare.

Vor trebui sě se facă următórele alegeri:

Alegerea *consistoriului archidiecesan* pe timp de trei ani; alegerea unui referent şcolar în locul rěposatului Dr. D. P. Barcianu; alegerea unui controlor în epitropie şi a unui profesor seminarial definitiv.

Din rapórtele senatelor consistoriale către sinod, amintim următórele:

Raportul consistoriului ca senat plenar începe cu notificarea despre punerea petrei fundamentale a bisericei catedrale şi întreprinderea colectei pentru catedrală. Pétra fundamentală s'a pus în 5 (18) August 1902. Resultatul colectei se face cunoscut în raportul senatului epitropesc.

Amintindu-se punerea în praxă a *instrucţiunii pentru esactoratul* şi *cassa archidiecesană* şi a *instrucţiunei pentru fondul de pensiune al archidiecesei*, se arată schimbarea în statul personal, anume pensionarea asesorului Zacharia *Boiu* şi alegerea a doi asesori consistoriali în senatul bisericesc (d-nii Nic. *Ivan* şi Dr. Elie *Cristea*); apoi alegerea de secretar consistorial a d-lui Dr. George *Proca*, şi a prof. seminarial Vasilie *Stan*.

Exibite au fost în total 15,069, arătându-se o crescere de 744 piese faţă de anul trecut.

Şedinţe consistoriale s'au ţinut cu totul 153.

Starea protopopiatelor vacante e următórea:

„După sesiunea sinodală din anul trecut protopresbiterate vacante erau al Mercurei, al Iliei, către cari la finea anului 1902 a devenit vacant şi protopresbiteratul Braşovului prin retragerea în pensiune a veteranului protopresbiter Ioan Petric, care, nu mult după aceea, anume în 3 Ianuarie 1903, a şi rěposat.

„In decursul anului 1902 s'au întregit protopresbiteratul Iliei, prin alegerea şi numirea de protopresbiter a parochului din Hunedóra Georgiu Oprea, şi a protopresbiterului onorar Vasile Voina, paroch la biserica sfântului Nicolae Braşov.

„S'a făcut alegerea şi numirea de protopresbiter în tractul Mercurei, care alegere s'a apelat din partea unor membrii ai sinodului protopresbiteral, şi acum este pendentă la consistoriul metropolitan.

„Tot în decursul anului 1902, a venit în vacanţă protopresbiteratul tractului Murěş-Oşorheiului“.

Raportul încheie cu observarea, că despre punerea în pensiune a membrilor deficienţi ai fondului de pensiuni archidie-

---

se bucure... Mě, e un vin aici..., miere nu alt-ceva... şi borşu, e bun şi borşu..., dér bine c'ai venit. Da, grozav are sě se bucure. Băete, mai adu o sticluţă!... E un vin... Mě, dér grozav îmi pare de bine; nu cunosceam nici eu pe nimeni. Douě luni, douě... e mult al dracului pe vreme de érnă. Tu ai palton?

Aici se apucă sě-mi esamineze paltonul.

„E bun!... Cam tocit la guler, dér merge .. douě luni, měi! Am sě-mi cumpěr şi eu unul..., dér avem sě petrecem, avem sě colindăm tótă ţéra!“

Şi-un potop de vorbe, pe cari nu ţi-le mai înşir, curgea din gura acestui zăpăcit simpatic, încât băiatul, care adusese sticluţa cu vin, rěmăsese lângă masă cu gura căscată.

Luaiu ceva de-ale gurii şi obosit cum eram, îl rugaiu sě mě ducă la el, la hotel, sě mě culc puţin.

Nisce case scunde şi cam într'o parte, de par'că le bătuse vêntul, şi lungi, lungi, de înprejmuiau o curte mare de trei părţi: era hotelul. Camera lui Mateiu era lungă cât un câmp, pe semne fusese pe vremuri un coridor, şi era frig şi pustiu, de te lua, gróza.

Mě lăsaiu vre-o douě césuri pe-o parte şi la trei mai obosit ca 'nainte plecaiu la teatru.

Mi 'nchipuiam: era vorba de-un turneu de douě luni de dile. Sunt şi trist şi vesel; tristeţea celui care 'şi părăsesce vatra, şi veselia plictisitului la gândul c'are sě vadă ceva nou.

Aici am făcut cunoscinţă cu toţi viitorii mei tovarăşi de vagabondaj. Fie-care cu particularităţile lui, pe cari ţi-le voiu destăinui când va fi nevoe, în seria de scrisori ce-ţi voiu trimite. Suntem trei-spredece persóne, cari vom umbla de colo colo, în lungul şi'n latul ţěrii. Vom forma un corp cu douě-deci şi şése de picióre, cari tóte la un moment dat vor porni dintr'un loc, ca sě se oprésca în alt loc.

Vom sta într'un oraş douě séu trei dile, mai multe nu; un vagabondaj în tótă puterea cuvêntului, o góna din care-ţi voiu trimite şi ţie veşti, triste séu vesele, după cum se va întêmpla.

Am sě mě dau în vorbă cu lumea, sě cutrier împrejurimile oraşelor, unde vom poposi, sě věd tóte, sě sciricesc tóte, sě cunosc tóte.

Diva mi-a vorbit cu multă bunăvoinţă şi mě simţiam aşa de pierdut când îmi vorbia. Grozav mě chinuesce gândul, că i-am făcut impresia unui prostuţ. Şi n'aşi vrea, inţelegi tu, n'aşi vrea....

Tu scii... eu o iubesc, cum iubesci pe o sfântă. Mai puţin nu, mai mult póte. Étă de ce în faţa ei ochii mi-se ridică cu greu s'o privéscă. Nu rîde! Décă ai fi în locul meu, décă ai vedé şi tu în femeia asta ceea-ce věd eu, n'ai puté fi decât ca mine. Tu însě vedi alt-ceva, sciu. Eşti mai fericit póte.

Mâne vom porni la Botoşani, primul oraş în care vom juca. Timpul e scurt şi sunt fórte îngrijat cu învěţarea rolurilor. Norocul mou că mai sciu câte-ceva din ele, reminiscenţe de prin şcólă. In câte-va dile însě voih fi stăpân pe cele trei roluri încredinţate, şi liniştit voiu puté sě stau de vorbă cu tine.

Eugen.

cesan, despre votările de ajutóre şi stipendii din fundaţiunea „Andronic", urméză rapórte speciale.

SCIRILE DILEI.

— 14 Aprilie v.

Alegerî comunale întregitóre. La alegerile întregitóre de membri comunalî, ce au avut loc Sâmbătă, a fost luptă numai în cerul al V-lea (Blumĕna) şi şi aicî numai între Maghiarî. In cercul al III-lea resultatul alegerei a fost următorul: *Membri ordinarî*: 1) Vasilie Voina. 2) Vasilie Sfetea. 3) Ioan Prişcu. 4) Dr. E. Meţianu. 5) Sterie Stinghe. 6) Arsenie Vlaicu. 7) Ioan Aron. 8) Vasilie Popovicî. 9) Dr. Sterie Stinghe. 10) Aurel Ciortea 11) Iosif Maximilian. *Membrii suplenţî*: 1) Cornel Aisĕr. 2) Nicolae Sulică. 3) Ioan Pricu. 4) Dum. Lupan, 5) Nicolae Oancea senior.

Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul societăţii pentru fond de teatru, a ţinut şedinţă la 3/16 Aprilie, luând parte preşedintele Iosif Vulcan, vicepreşedintele Virgil Oniţiŭ, secretarul Dr. Iosif Blaga, cassarul Nicolae Petra-Petrescu şi membrul George Dima. Intâiŭ s'a luat act de agendele curente. Din aceste relevăm raportul cassarului, care a arătat, că starea cassei până în diua aceea a fost: în numĕrar cor. 232,644·56, în efecte cor. 88,420, cu totul cor. 321,064·56 Institutul de credit şi economii „Sĕlăgeana" din Jibou a plătit taxa de membru fundator 200 coróne. D-l Dr. George Dobrin advocat în Lugoş, a primit sarcina de bărbat de încredere al comitetului; asemenea şi d-l Elia Traila, advocat şi director de bancă din Oraviţa. S'a decis, ca fruntaşii din Sebeşul-săsesc, unde se va ţinĕ viitórea adunare generală a Societăţii, sĕ fie rugaţî a fixa terminul acelei adunărî. S'a manifestat dorinţa ca acea adunare sĕ fie cât mai literară, făcĕndu-se cât mai multe lecturî de asemenea natură. Secretarul d-l Dr. Iosif Blaga s'a şi înscris pentru a lua cuvĕntul. Este de dorit ca în deosebî tinerimea nóstră sĕ useze de ocasiunea acésta spre a se presenta cu lecturî bine pregătite. Tot-odată s'a luat hotărîrea, ca comitetul sĕ vină în ajutorul inteligenţeî nóstre din S.-Sebeş spre a putĕ aranja cu prilegiul adunării un concert-teatru la un nivel posibil înalt. Apoi s'a vorbit despre adunarea generală din anul viitor şi s'a decis sĕ se studieze, unde ar fi locul cel mai potrivit. După aceste s'a discutat proiectul planului de acţiune al Societăţii, presintat comitetului, pe temeiul discuţiilor avute, de secretarul d-l Dr. Iosif Blaga. S'au făcut mai multe modificărî, pe carî secretarul le va introduce în text; proectul modificat se va comunica de nou membrilor comitetului, carî vor mai ţinĕ o şedinţă în causa acésta, la care cei ce nu vor putĕ lua parte, vor trimite observaţiunile lor în scris. După ce comitetul va adopta definitiv proiectul planului de acţiune, acela se va publica în diare.

Şematismul istoric al diecesei Lugoşului. In anul curent 1903 se împlinesc 50 de ani de la reactivarea metropoliei gr. cat. române de Alba-Iulia şi Făgăraş, şi tot-odată de la înfiinţarea canonică a dieceselor unite de Gherla şi Lugoşiŭ. Din incidentul acestui aniversar, pe cum şi în legătură cu iubileul de 200 ani de la unire, va apare *Şematismul istoric al diecesei Lugoşului*. Opul se află deja sub tipar. Introducerea istorică de aprópe 200 paginî a scris'o P. S. Episcopul Dr. Demetriu Radu.

Promoţiune. Din Clujiŭ ni-se scrie: In Sâmbăta Pascilor fù promovat doctor în dreptur la universitatea din Clujiu d-l Ioan *Giurgiu*, care multă vreme a fost conducĕtorul tinerimei univ. rom. din Clujiŭ. Noul doctor a dat a doua di de Pascî o cină la hotelul New-York, la care au participat o mare parte din tinerimea universitară şi din inteligenţă. Tinerimea universitară, esprimându-şî prin T. Suciu afecţiunea faţă de fostul ei preşedinte, i-a predat un prea frumos album artistic lucrat de tînĕrul Greavu.

Hurban Vajanszky — achitat. La 25 Aprilie n. s'a judecat înaintea Curţii cu juraţî din Budapesta procesul de pressă, ce i-s'a intentat cunoscutului scriitor şi naţionalist slovac *Svetozar Hurban-Vajanszky*, pentr'un articol, în care se făcea critica ordonanţei ministrului Wlassics cu privire la predarea limbei maghiare în şcólele primare. Articolul a fost scris din punct de vedere pedagogic şi nu conţinea absolut nimic ce ar constitui agitaţie contra naţionalităţii. Cu tóte acestea procurorul a ridicat acusare. Juraţii, lucru rar, au *achitat* pe acusat. D-l Hurban-Vajanszki fusese condamnat nu de mult la două lunî închisóre de stat într'un alt proces de pressă. De rĕndul acesta a fost mai norocos.

Turburările antisemite din Basarabia. După o scire telegrafică sosită în Viena, turburările antisemite se întind în Basarabia. In diferite puncte s'au petrecut scene la fel ca în Chişineu. Armata a reprimat revoltele. Pe de altă parte, se anunţă din Uhnov că Evreii fug în massă. In ultimele turburărî de acolo 3 din răniţii evreî sunt pe mórte.

Un revoluţionar bulgar. Ministeriul de esterne român semnaléză autorităţilor din porturile române Dunărene, presenţa la Rusciuk a unui revoluţionar anume Constantin Dogaroff, care angajéză voluntarî în numele comitetului macedo-adrianopolitan. Consulul român din Rusciuk, în raportul confidenţial trimis guvernului român, arată că Dogareff e fanatic până la demenţă, şi tocmai din acéstă causă póte deveni un instrument periculos al comitetului macedonean. S'au luat mĕsurî severe pentru a i-se interdice intrarea în România, unde se dice că are de gând sĕ angajeze de asemenea voluntarî.

Un obiceiŭ poporal cu urmărî triste. Vechiul obiceiŭ unguresc, ca tinerii de la sate sĕ stropéscă fetele cu apă, a doua di de Pascî, în comuna Batka a costat o viéţă de om. La fântâna satului se adunară diminéţa toţî feciorii satului şi tóte fetele, carî veneau sĕ iee apă şi se udau cu câte o găletă plină de apă. De sórtea asta n'a scăpat nicî fata ţĕranului Stefan Adam. Feciorii o lăsară sĕ-şî umple vasele, când a vrut însĕ sĕ se depărteze, feciorii vĕrsară peste ea găleta. Fata se spăria, îşî perdù echilibrul şi se resturnă în fântână. A fost scósă ce este drept. Capul nenorocitei fete însĕ era crepat şi murise imediat. Tatăl ei înscinţat de nenorocire, apucă un revolver şi năvăli aspra feciorilor adunaţî la fântână. El dete două împuşcăturî şi în clipa aceea doi feciorî cad scăldaţî în sânge. Gendarmii, sosiţî în grabă, numai cu mare greu a putut scóte ţĕranului revolverul din mână. Adam fù predat tribunalului; s'a făcut arĕtare.

Mulţămită. Neputĕnd mulţumi altcum şi direct tuturor acelora, carî parte prin esprimarea condolenţei, parte prin participarea la înmormĕntarea scumpului meu consoţ Ioan Rusu, fost medic comunal — mî-au adus mângâiere, îi rog pe acésta cale sĕ binevoiască a primi profunda mea mulţămită. *Brad*, 20 Aprilie 1903. *Ecaterina Rusu*, n. Puticiŭ, vĕduvă.

Representaţia elevelor

Internatului-Orfelinat al Reuniunei fem. române.

Erî, Duminecă după prânz, au avut o drăgălaşe distracţie cei carî au fost norocoşî sĕ găséscă în sala cea mare a gimnasiului român. Pe-o scenă primăvăratică fetiţele internatului ni-au arătat talentul lor în declamărî, cântece şi joc de teatru. Nu puteai decât sĕ te bucurî de acéstă privelisce.

In *„O lecţie de musică"*, piesa d-lui A. Grigoriu, fetiţele îşî trăiau viaţa lor de tóte dilele; erau neastĕmpĕrate, mofturóse şi drăguţe. Pe cei, carî rar au ocasiunea de-a vedé o clasă de fete, i-a distras fórte mult acel potop de scuse rĕsfăţate, când erau învitate elevele din piesă sĕ-şî spună lecţia: profesórele tinerelor fetiţe, décă se vor fi întâmplat sĕ fie de faţă, şi de sigur vor fi fost, se vor fi vĕdut pe ele însi-le în persóna profesórei de musică, rol jucat de d-şóra Mărióra Russu. Inaltă, simpatică, cu faţă espresivă, cu multă vervă în predarea rolului sĕu, cu o dicţie frumósă şi clară, convinsă cu totul de ce spunea, d-şóra Măr‌ióra Russu, profesóra, şî-a desfăşurat în faţa publicului teoriile de musică, întrupând cu mult natural şi inteligenţă rolul ce i-s'a încredinţat.

„Pĕrul auriŭ" a lui Lăpădatu, poetul atât de delicat şi aşa de uitat, a fost declamată frumos de d-şóra Irina Dulan. Un cap blond şi o voce dulce, ce pĕtrunde la suflet.

D-şóra Cleopatra Voina ne-a arătat pe eroul cu căciula cât un miel şi cu haina lungă, de făcea cărare pe unde trecea, din *„Iĕrna pe uliţă"* a lui Coşbuc, dovedind un deosebit talent pentru interpretarea umoristică.

După *„Imnul de urare"* de C. Porumbescu, cântat de d-şórele Elena Chicomban şi Florica Pop, a urmat

d-şóra Silvia Savu cu declamarea poesiei *„Bunica"* de C. Negruzzi şi ne-a surprins prin nisce intonaţii fórte esacte din punct de vedere dramatic.

„Ţiganul la vînat" de Th. Speranţă, a fost potrivit cu temperamentul viu şi vocea sonoră a d-şórei Anisefta Pantilimon.

A urmat apoi *„Clopoţelul Fermecat"*, prelucrarea d-lui N. Băiaş. Nicî nu se putea ceva mai potrivit pentru elevele Internatului.

D-şóra M. Russu ne-a mulţumit deplin şi aicea prin înfăţişarea ei, esact conformată rolului de cerşitóre; ér d-şórele Elena Petric, Letiţia Nemeş, Elena Chicomban şi Valeria Todescu au secundat'o în mod brav.

Piesa asta se petrece într'un castel strĕin óre-care, după cum avù gentileţa sĕ ni-o spue la un moment dat Livia — (Elena Petric) şi-am rĕmas surprinşî, când d-şóra Roncea (Ana servitóre), îşî făcù apariţia în costum naţional.

In general reprsentaţia a reuşit şi celor carî au contribuit cu sfatul şi cu cuvĕntul la acéstă reuşită, le adresăm felicitările nóstre!

*

Nu putem încheia fără a aminti ceea-ce trebuia sĕ spunem de la început, dér ne-am reservat a-o spune aicî, că representaţiunea elevelor Internatului a fost introdusă printr'un discurs bine simţit al d-nei *Elena Săbădeanu*, zelósa şi neobosita membră şi casieră a reuniunei femeilor române, pe care credem a fi de interes sĕ-l reproducem aicî întreg:

Stimatelor Dómne, Domnişóre şi Stimaţilor Domnî!

Ocupându-ne cu educaţiunea elevelor institutului nostru „Internatul-Orfelinat de fetiţe", carî domniile vóstre îl cunósceţî bine din tóte punctele de vedere trebue sĕ îngrijim pe cât ne este posibil, ca desvoltarea fisică sĕ mérgă mână în mână cu desvoltarea spirituală; asemenea şi desterităţile elevelor în cele materiale sĕ fie ţinute în echilibru cu desterităţile lor spirituale.

Invĕţăm fetiţele sĕ împungă cu acul şi le conducem în acéstă meserie până ce ajunge de cóse pe mai multe petece. cusăturî în atâtea forme câte petece îi cad în mână; mai departe le arĕtăm cum din diversele petece cusute sĕ facă o bucată întrégă d. e. o mânecă de cămaşe şi mai în urmă o cămaşe întrégă, séu îi dăm stofă croită şi dintr'ênsa sĕ-şî facă o haină întrégă, pe care sĕ şî-o cóse ea singură.

In asemenea mod am credut sĕ conducem elevele şi la deprinderile spirituale: le învĕţăm mai întâiŭ sĕ fixeze sunetele prin litere, adecă: alfabetul, sĕ lege apoi silabele şi sĕ formeze cuvinte şi prin cuvinte sĕ-şî dea espresiune cugetărilor lor, din ce în ce mai esact şi mai aprofundat.

Bucuria elevei, că şî-a cusut ea singură o haină şi şî-a gătit o mâncare, nu póte fi mai mică decât aceea, că e în stare sĕ scrie mamei o scrisóre, în care sĕ-i spună, că pórtă o haină cusută şi mănâncă o mâncare gătită de mâna ei propie.

Şi haina şi mâncarea şi epistola sunt resultatul silinţei sale proprii.

Căutăm adecă sĕ desvoltăm elevele de a-se chivernisi ele pe sine, a-le aduce la gradul de a-şî cunósce fie-care valórea şi de a sci cât póte fie-care.

Sunt începuturî micî ceea ce vĕ vor presenta elevele prin esecutarea programei de astădî, dér e un buchet al propriei lor îndemânărî, pe care-l presentă domniilor vóstre spre binevoitóre şi indulgentă apreciare.

Vĕ rog sĕ luaţî în considerare împrejurările, în carî ne aflăm şi mijlócele, de carî dispunem când aranjăm asemenea producţiunî.

Ideia ce ne-a condus a fost şi este, sĕ învĕţăm elevele a avé proprie iniţiativă şi sĕ le dedăm cu asemenî producţiunî, ca adî mâne când vor ajunge sĕ fie stêlpul caselor lor proprii şi factorî în viéţa socială română, sĕ aiba cunoscinţă de asemenea petrecerî spirituale, sprijinind pe cele aranjate de alţii în scopurî de binefacere, ba chiar sĕ pótă îndruma pe alţii în acéstă direcţiune, care e un mijloc pentru progresul culturei în societatea românéscă.

Am voit c'un cuvĕnt prin acéstă producţiune modestă sĕ desteptăm dragostea şi ambiţiunea elevelor pentru acest soiŭ de distracţiunî spirituale folositóre, plăcute şi promovătóre ale armoniei în viéţa socială.

Vĕ rugăm a le primi cu bunăvoinţă şi a-le sprijinì şi în viitor.

Literatură.

A apărut.

„La unirea bisericei românescí", de Dr. Stefan *Pop*. Partea I. Iezvin 1903. Editura autorului. Preţul 1 cor., plus portul postal.

Intristaţii: Victor şi Margareta Perlea cu copiiî, Maria Ir. Pană, Ştefan şi Arety Pană cu fiica, Aurora N. V. Perlea, George şi Maria Perlea cu copiiî, Dimitrie şi Eugenia Negreanu cu copiiî, Dr. Ion şi Cornelia Buttărescu cu copiii, Ion Găetan cu copiiî, Ioan şi Aurora Frigător, inginer Ion şi Taţia Venert cu copiii, Ion şi Flavia Voinea, Alexandu şi Argentina Grossu cu copiii, Constantin şi Aurelia Lupescu cu copiiî, Iancu şi Elena Meţianu, Elisa G. Grossu, Ioan Greceanu, George şi Eufrosina Perlea cu copiiî, Ana Bratu, Maria Vasilescu, Cosma D. Purcărea, George şi Dumitru Trandaburu, au durerea de a vĕ face cunoscut pierderea prea iubitului lor tată, bunic, frate, cumnat, unchiŭ, şi vĕr

Ioan V. Perlea

în etate de 65 anî

încetat din viéţă la 11 Aprilie óra 9. a. m.

Şi vĕ rógă sĕ binevoiţî a însoţi cortegiul funebru, Duminecă 13 c., órele 2 p. m., care va porni de la casa decedatului, strada Băiei, la biserica Sf. Arhanghelî, unde se va celebra ceremonia funebră, şi de aicî la cimitirul sf. Constantin.

Brăila, 11 Aprilie 1903.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 27 Aprilie. Ministru-preşedinte Szell, într'un discurs, ce a durat peste 4 óre, a declarat, că *nu póte retrage proiectele militare*, căcî sunt necesare pentru ca monarchia sĕ-şî susţină rangul de mare putere. Pe oposiţie a admoniat'o sĕ nu ameninţe parlamentarismul, căcî în locul unei oposiţiunî radicale póte veni mâne una reacţionară şi în locul uneia naţionale póte urma una naţionalistă. Având încrederea corónei şi a naţiunei Szell declară, că nu se simte obligat a părăsi postul sĕu. Koşuthiştii l'au întrerupt vehement, guvernamentalii l'au aplaudat cu prisos.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corône ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92 40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	203.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	157 90
Impr. ung. cu premii	100.70
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.55
Renta de argint austr.	121 50
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	94.—
Losurĭ din 1860.	153.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.04
Acții de-ale Băncei ung. de credit	728.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672 50
Napoleondorĭ	19.04½
Mărcĭ imperiale germane	116.95
London vista	239.75
Paris vista	95.32
Rente de corône austr. 4%	95.20
Note italiene	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 23 Aprilie 1903

Valorĭ	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	93.½
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	99.½
„ „ din 1893	5 „	„ „	99.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	87.—
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	87.¼
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87.½
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.½
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87 ½
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	87.½
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	87.½
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	99.⅝
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	88.⅝
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	88.⅝
„ „ „ Iași	5 „	„ „	81.¾
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	87.¼
	V. N.		87.¼
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2225
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	222.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	100.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	360.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	360.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	—.

Scompturĭ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3%	Elveția	3½
Viena.	3½		

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Aprilie n. 1903.

	Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	18.90		18.94
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	19.—	„	19.04
Galbenĭ	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane	116.80	„	111 08
Lire turcescĭ	21.20	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%	101.—	„	101·—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 23 Aprilie 1903.

Sêminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănățenesc	80	8.20	8 35
Grâu dela Tisa	80	8 05	8.20
Grâu de Pesta	80	8.10	8.20
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu românesc	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Sêcara		70—72	6.30	6.40
Orz.	nutreţ.	60—62	6.10	6.25
Orz.	de rachiu	62—64	5.90	6.10
Orz.	de bere	64—66	5.70	5.80
Ovês		———	.—	.—
Cucuruz	bănățén	75	.—	.—
Cucuruz	alt soiu	73	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirișcă			5.75	6.—

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luțernă ungur.	Prețul per 100 de chilograme	45.—	55.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănățénă		—.—	—.—
„	„ roșia		54.—	60.—
Ulei de rapiță	rafinat duplu		——	—.—
Ulei de in			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta		77.—	77.50
„ „	dela țêră		—.—	—.—
Slănină	svêntată		65.—	65 50
Prune	din Bosnia		11 50	11.75
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia		15.50	16.—
„	din Serbia în s.		11.50	11.75
Nucĭ	slavon nou		12.50	12.75
Gogoșĭ	sêrbesc		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ		—.—	—.—
„	sêrbescĭ		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.		—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 21 Aprilie n. de 38,931 capete, la 22 Aprilie au intrat 816 capete și au eșit 715 capete, rĕmânênd la 23 Aprilie n. un număr de 39,032 capete.

Se notéză marfa ungurêscă: veche grea dela 124—126 fil. tînĕră grea dela 133—134 fil., de mijloc dela 132—133 fil. — Sêrbêscă: grea 130—132 fil., de mijloc 128—130 fil., ușóră 124—126 fil. kilogramul

Cursul losurilor private

din 22 Aprilie 1903.

	cump.	vênde
Basilica	19 10	20.10
Credit	432.—	438.—
Clary 40 fl. m.	170.—	174.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	84.25	88 25
Krakau	74.—	78.—
Laibach	70.—	75.—
Buda	178.—	183.—
Palffy	175.—	180.—
Crucea roșie austriacă	55.10	56.—
„ „ ung.	27.—	28.—
„ „ ital.	—.—	—.—
Rudolf	71.—	75.—
Salm	233.—	241.—
Salzburg.	74.—	78.—
St. Genois	280.—	310.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	442.—	446.—
„ 4% 50	53.—	56.—
Waldstein	72.—	76.—
„ de 10 francĭ	37.—	40.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Diuc-Gyimes.)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**